

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.В. Жильцов
Олексій ЖИЛЬЦОВ

02.10.2023
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інтермедіальний вимір сучасної української та
зарубіжної літератури»

спеціальність: 035 Філологія

спеціалізація: 035.01 Українська мова та література

освітня програма: 035.01.04 Зарубіжна література та світова художня культура

Освітній рівень: другий (магістерський)

2023 н. р.

Розробник: Г.В. Біткізська, завідувач кафедри світової літератури, доцент кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент.

Викладач: Г.В. Біткізська, завідувач кафедри світової літератури, доцент кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від 1 лютого 2023 року № 1

Завідувач кафедри

 (Галина Біткізська)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
«Зарубіжна література та світова художня культура»
1 лютого 2023 р.

Гарант освітньої програми: (Юрій Ковбасенко)

Робочу програму перевірено
04 лютого 2023 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи (Світлана Горобець)

Пролонговано:
на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол № ____
на 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	1	-
Семестр	2	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	32	-
Модульний контроль	8	-
Самостійна робота	50	-
Семестровий контроль	30	-
Форма семестрового контролю	екзамен	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Інтермедіальний вимір сучасної української та зарубіжної літератури» передбачає формування таких компетенцій:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
	ЗК-3	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК-8	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-11	Здатність проведення досліджень на належному рівні.
	ЗК-12	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗКУ-13	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК-1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах
	ФК-2	Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.
	ФК-3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
	ФК-4	Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
	ФК-6	Здатність застосовувати поглиблені знання з літературознавства й мовознавства, зарубіжної літератури та світової художньої культури для вирішення професійних завдань.
	ФК-7	Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з літературознавства й культурології.

3. Результати навчання за дисципліною

РН-1	Оцінювати власну навчальну та професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
РН-2	Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
РН-3	Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі літературознавства.
РН-4	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
РН-6	Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
РН-8	Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
РН-9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти зарубіжної літератури і світової художньої культури.
РН-10	Збирати й систематизувати літературні, культурні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів зарубіжної літератури і світової художньої культури
РН-11	Здійснювати науковий аналіз літературного й культурного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
РН-12	Дотримуватися правил академічної доброчесності.
РН-15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного чи культурологічного матеріалу
РН-16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання із зарубіжної літератури і світової художньої культури для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
РНУ-18	Демонструвати поглиблені знання і розуміння загальних властивостей художньої літератури як мистецтва слова; розуміти літературу як систему систем; розуміти еволюційний шлях розвитку українського і світового літературознавства в контексті культури; демонструвати знання про специфіку поезики літературного твору (художнього тексту) та множинність його інтерпретацій; усвідомлювати природу і сутність національних традицій у галузі літератури і мистецтва.
РНУ-19	Демонструвати глибокі знання про особливості світового літературного канону: механізми та алгоритм формування, співвідношення класики і новітньої літератури, дискурс теорії канону.
РНУ-20	Виявляти глибокі знання і розуміння сутності історико-критичного дискурсу класичної літератури: всіх розділів історії зарубіжної літератури в контексті світової художньої культури; художні доміанти творчості письменників-класиків; поглиблені знання з типології стилів та компаративної поезики.
РНУ-21	Демонструвати глибокі знання і розуміння особливостей становлення та розвитку літературного процесу другої половини ХХ – початку ХХІ ст.; специфіку течій і шкіл цієї доби; художні доміанти творчості письменників новітньої доби.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

	Назва змістових модулів, тем Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна		Самостійна	Модульний контроль	Семестровий контроль	
		Лекції	Семинари				
Змістовий модуль I. Теоретичний дискурс інтермедіальності							
1.	Вступ. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності	2	2	-			
2.	Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і архітектура (скульптура).	2	2	-	2	-	
3.	Художній образ: специфіка вербального і візуального. Література і живопис	2	2	26			
4.	Література і музика. Література і синтетичні мистецтва.	2	2		2		
Змістовий модуль II. Література і кінематограф							
5.	Докінематографічні засоби виразності. Візуальність. Тілесність. Простір.	2	2				
6.	Література і кінематограф як різні знакові системи. Кінематографічні засоби виразності.	2	2	-	2	-	
7.	Кінематографічний дискурс української літератури.	2	2	24			
8.	Кінематографічний код у зарубіжній літературі	2	2		2		
Усього		120	16	16	50	8	30

5. Програма навчальної дисципліни

Лекція 1. ВСТУП. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності (2 год)

Поняття про інтермедіальність у сучасній науці (М. Бахтін, Д. Гігінс, Ю. Лотман, О. Ганзен-Леве, В. Вольф, І. Раєвські та ін.). Філософські та соціокультурні передумови виокремлення інтермедіальності (Гегель, В. Беньямін, С. Керкегор, О. Шпенглер, Р. Барт, Ю. Крістева та ін.). Походження поняття «інтермедіальність». Феномен інтермедіальності в контексті компаративістики, історії літератури та культури, семіотики, соціології, теорії медіа та ін. наук.

Поняття про медіа і медіальність у сучасній гуманітаристиці (теорія розширення медіа М. Маклюєна; ідеї медіалізації художньої форми Р. Розенберга, У. Еко; Е Гес-Люттіх про код і медіум; Веллек про проблему ієрархічної відповідності мистецтва з іншими феноменами культури та ін.). Інтермедіальність і художня еволюція: різноманітність форм

художнього дискурсу. Інтертекстуальність і інтермедіальність: від креолізованих текстів до медіума як художньої форми (І. Арнольд, М. Фуко, О. Ханзен-Леве).

Трансмедіальність (Л. Елестрьом). «Текст у тексті» в контексті теорії і практики інтермедіальності (Ж. Дерріда, Ю. Лотман, В. Топоров, П. Тороп).

Художній поліфонізм. Інтермедіальні маркери в тексті з поліхудожньою структурою, роль інтермедіальності у творенні авторської картини світу та рецепції читача.

Основні поняття: інтермедіальність, медіа і медіальність, медіалізація художньої форми, інтертекстуальність, взаємодія мистецтв, синтез мистецтв.

Література:

1. Барт Р. Від твору до тексту / пер. з фр. Юрка Гудзя. *Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ с.* / за ред. Марії Зубрицької. Львів: Літопис, 1996. С. 380-384.
2. Беньямін В. Мистецький твір у добу своєї технічної відтворюваності / Пер. з нім. Ю. Рибачук. Беньямін В. Вибране / Пер. з нім. Ю. Рибачук, Н. Лозинська. Львів: Літопис, 2002. С. 53–81.
3. Генералюк Леся. Шляхи формування інтермедіальних досліджень. *Слово і Час*. 2020. № 3 (711). С. 3–27. <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2020.03.3-27>
4. Мак-Люен М. Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги. 3-є вид. / М. Мак-Люен; пер. з англ. А.А. Галушки, В.І. Постнікова. К.: Ніка-Центр, 2011. 392 с.
5. Наливайко Д.С. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Теорія літератури й компаративістика*. К.: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9-37.
6. Франко І.Я. Із секретів поетичної творчості. В: Франко І. Я. Зібрання творів у 50-ти томах. Т. 31: Літературно-критичні праці (1897–1899). К.: Наукова думка, 1981. С. 45–119.
7. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика: навч. посіб. Київ: ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.
8. Mochocka Aleksandra. Między interaktywnością a intermedialnością. Książka jako przestrzeń gry Homo Ludens 1 (2009) Polskie Towarzystwo Badania Gier. 176 s.
9. Müller J. Intermedialität – Formen moderner kultureller Kommunikation. Münster: Nodus Publikationen, 1996.
10. Paech J. Intermedialität: Mediales Differenzial und transformative Figurationen. *Intermedialität: Theorie und Praxis eines interdisziplinären Forschungsgebiets*. Berlin, 1998.
11. Rajewsky Irina O. Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality. URL: <https://www.erudit.org/fr/revues/im/2005-n6-im1814727/1005505ar.pdf>.

Лекція 2. Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і архітектура (скульптура). (2 год)

Поняття про універсальні закони мови мистецтва. Класифікація видів мистецтва: Аристотель, Лессінг, Гердер. Іван Франко про порівняльне вивчення літератури з іншими видами мистецтва: музика і малярство. Лессінг про залежність виду мистецтва від тих засобів, які використовує митець; умовність меж між видами мистецтва; своєрідність мистецтва; спільність в наслідуванні природи.

Морфологічна класифікація мистецтв М. Кагана.

Взаємодія мистецтв у сучасній літературі. Комбінаторна література.

Література і архітектура (скульптура). Просторові коди в літературному творі (на матеріалі вірша М. Бажана «Будівлі»). Збірка М.Бажана «Будівлі» (1929?) «Дорога» (1927), «Будівлі» (1928), «Розмова сердець» (1928) як сенсація в українській літературі того часу, оформлення обкладинки художником Василем Кричевським.

Основні поняття: мова мистецтва, класифікація видів мистецтва, взаємодія мистецтв, синтез мистецтв, візуальна поезія, екфразис.

Література:

1. Бажан М. Будівлі : поезії. [Харків] : Книгоспілка, [1929?]. 76, [2] с. <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=10611>
2. Агеева В. Візерунок на камені : Микола Бажан: життєпис (не)радянського поета. Львів : Видавництво Старого Лева, 2018. 496 с.
3. Бітківська Г.В. Візуальний образ у сучасному літературному журналі. *Літературознавчі студії*. Вип. 39. Ч. 1. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2013. С. 95–103.
4. Дмитренко Н.В. Музика і живопис у творчості О. Кобилянської та Я. Івашкевича: синкретизм художньої образності: автореф. ... канд. філол. наук. – 10.01.05 / Наталія Вячеславівна Дмитренко. К.: Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2011. 20 с.
5. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / за ред. Т. Бовсунівської; пер. з англ. І. Малішевської, з польськ. та рос. Д. Литовченка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 237 с.
6. Лессінг Г.Е. Лаокоон. К.: Дніпро, 1976. С. 169-315.

Лекція 3. Художній образ: специфіка вербального і візуального. Література і живопис (2 год)

Література і живопис. Поняття «живописність» у літературі. Візуальна поезія. Візуальні форми в поезії (паліндроми, анаграми, каліграми, акростих). Інтеграція візуальної форми у вербальний текст.

Екфразис як особливий тип тексту. Поетика екфразису. Структурно-змістовна трансформація екфразису у творах різних літературних епох. Типологія видів екфразису.

Література:

1. Горболіс Л. Міжмистецькі контакти українського тексту. Суми, 2021. 312 с.
2. Мочернюк Н.Д. Поза контекстом: інтермедіальні стратегії українських письменників-художників міжвоєнтя. Львів, 2018. 392 с.
3. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.
4. Шикиринська О.Б. Інтермедіальна парадигма філософської прози Д. Беньяна і Г. Сковороди: дис. ... канд. філол. наук : 10.01.05 / Шикиринська Ольга Борисівна ; Ізмаїльський державний гуманітарний університет. Ізмаїл, 2016. 208 с.

Лекція 4. Література і музика. Література і синтетичні мистецтва (2 год)

Література і музика. Синтез музики і слова. Поняття «музичність у літературі». Музичний супровід художнього тексту в культурі Античності, Середньовіччя і Ренесансу. Проблема класифікації взаємодії літератури і музики.

Типи і форми інтермедіальних зв'язків літератури і музики. Спільне та відмінне в принципах літературної та музичної оповіді. Онтологічна інтермедіальність у музиці.

Література як прецедентний текст для музичного твору. Літературно-музичні принципи побудови роману. Музичний екфразис, варіанти і способи його розгортання в тексті. Музична цитата. Музична алюзія. Музичний твір як основа сюжету. Реалізація музичних прийомів, їхні функції та типи моделювання у літературних творах.

Література і театр. Театральність і література. Витоки театральності. Проблема театру і театральності в романі. «Мова театру»: сцена, маска, гра, жест, міміка, актор. Сценічна образність і текстова символіка. «Театральність» і «театралізація».

Театральність і література. Поетика драми і естетика театру в романі. Інценізація роману. Роман про театральне життя: С. Моем, М. Булгаков, Т. Зарівна. Проблема дії в епосі і драмі. Подія і точка зору в романі і драмі.

Основні поняття: музичність, театральність, прецедентний текст, сцена, маска, гра, актор, інценізація.

Література:

1. Бітківська Г.В. Поетика п'єси Г.М. Енденсбергера «Геть Гете!»: до питання впливу масмедіа на літературні жанри. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки*. Вип. 30. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2012. С. 31–34.
2. Бітківська Г.В. Проблеми драматургії на сторінках українських часописів на межі ХХ–ХХІ століття. *Південний архів (Збірник наукових праць. Філологічні науки)*. Херсон: ХДУ, 2011. С. 21–25.
3. Бондарева О.Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. К. : «Четверта хвиля», 2006. 512 с.
4. Горболіс Л. Міжмистецькі контакти українського тексту. Суми, 2021. 312 с.
5. Маценка С.П. Інтермедіальна поетика роману, який прагне стати музикою (на матеріалі німецькомовної літератури). *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 32–43.
6. Маценка С.П. Полісемантика і структура діалогу літератури з музикою в німецькомовному романі ХХ ст.: автореф. дис. ... д-ра філол. наук – 10.01.06. Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2015. 36 с.
7. Шестопап О.Г. Засоби «театралізації» літературного тексту (на матеріалі іспанської прози постмодернізму). *Літературознавчі студії*. 2015. вип. 43. част.2. С. 326–333.
8. Корнелюк Б. В. Художній світ історичної хроніки «Річард III» Вільяма Шекспіра та її інтермедіальні проєкції в світлі теорії інтенціональності: автореф. ... канд. філол. наук. К, 2016. 20 с.
9. Bruzgiene R. Music and Literature: about the Conceptions of Modern Form / Ruta Bruzgiene. *Літературна компаративістика*. 2008. Вип. 3. Част. II. С. 230–241.
10. Tytkowska Anna. Intermedialny teatr Iny Centaur http://www.anna.tytkowska.pl/files/Intermedialny_Teatr_%20Iny_Centaur.pdf
11. Wasilewska-Chmura Magdalena. Przestrzeń intermedialna literatury i muzyki. Muzyka jako model i tworzywo w szwedzkiej poezji późnego modernizmu i neoawangardy Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego 2011. 404 s.

Модуль 2. Література і кінематограф

Лекція 5. Докінематографічні засоби виразності. Візуальність. Тілесність.

Простір (2 год)

Феномен візуального: від древніх витоків до початку ХХІ століття (За К. Сальніковою). Передісторія видовища. Погляд кочівника і осілої людини. Зоряне небо як джерело візуальної інформації та образності. Предметне середовище. Виникнення видовищно-візуального міського середовища.

Символіка міського простору. Концентричне і ексцентричне розташування міста. Місто як складний семіотичний механізм, генератор культури. Міський текст як надтекстове утворення, що має цілісність, багатомірність і поліфункціональність. Структура і художні функції міського тексту в романі і кінофільмі. Принципи функціонування міського тексту, його роль у моделюванні художнього світу в романі і кінофільмі.

Принципи взаємодії міського тексту з літературними, образотворчими та іншими претекстами. Темпоральні і локальні обмеження.

«Київський текст»: «Записки кирпатого Мефістофеля» (1916) Володимира Винниченка, «Біла гвардія» (1925) Михайла Булгакова, «Місто» (1926) Валер'яна Підмогильного; «Адріївський узвіз» (2007) Володимира Діброви, «Кохання у стилі бароко» (2009) Володимира Даниленка, «Дім з химерами» (2009) Олеся Ільченка тощо.

Міфопоетична традиція в урбаністичній образності, закономірності осмислення проблеми «людина і місто» в художній системі письменника. Архітектурний код в літературі.

Візуальні студії в сучасній гуманітаристиці.

Основні поняття: візуальне, міський простір, міський текст, урбанізм, архітектурний код.

Література:

1. Агеева В. «Я» і романтика: розпуття Олександра Довженка. В: *Дороги й середохрестя*. Львів, 2016. С.6-64.
2. Бітківська Г.В. Міські тексти в літературно-художніх виданнях географічної локалізації: компаративний аспект. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2012. Вип.38.С.47-53.
3. Ключек Г.Д. Поетика візуальності Тараса Шевченка. Київ : Академвидав, 2013. 250 с.
4. Поліщук Я. Имагологічний вимір Києва в художній літературі новітньої доби. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/1953/1/Polishvhuk_GI_konf.pdf.
5. Поліщук Я. Топографіка міста. В: *Із дискурсів і дискусій*. Харків, 2006. С.117-162.
6. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.

Лекція 6. Література і кінематограф як різні знакові системи. Кінематографічні засоби виразності. (2 год)

Виникнення кінематографу: відкриття братів Люм'єр. Поширення Великого Німого. Можливості звукового кіно. Монтаж.

Кіно як вид мистецтва і знакова система. Мова кінематографа. Теорії кіно, його структура, специфіка виникнення і сприйняття кінотексту. Творчість класиків кіно, поетика кіножанрів. Кінематографічні прийоми.

Універсальні закони класичного мистецтва і їх розвиток в кінематографі. Проблеми поетики і специфіки мов кіно і літератури, їх взаємодії, подібності та відмінності: синхронічний і діахронічний аспекти. Літературні прийоми у творчому арсеналі кінематографіста. Проблема сукупності засобів виразності кіно і літератури (опис), проблема наративу, взаємодія автора і читача через текст (складна система персонажів, оповідачів і способів розповіді, проблема мотивної поетики та інтертекст (сюжетостворення).

Література і кінематограф. «Мова кіно». Кінооповідь.

Поняття про кінематографічну феноменологію: ставлення глядача до кінофільму і кінотеатру, поведінка, враження особисті і колективні смаки й уподобання. Естетика екранізації. Принципи кінематографізму в літературі.

Психоаналіз у кінематографі: 1) сприйняття психоаналізу як переліку знаків, присутніх у фільмі; 2) тлумачення фільму як «речі в собі»; 3) фільм як текст.

Семіотичний підхід до кінематографа (Р. Барт, Ю. Лотман).

Нова парадигма кінематографа у 80-90-і роки під впливом герменевтики, глобалізації та нових практик текстуального аналізу. Теоретичні моделі для аналізу кінотекстів: наратологія, когнітивізм, фемінізм тощо.

Основні поняття: кінематограф, українське поетичне кіно, кінодраматургія, кіноповість, сценарій.

Література:

1. Брюховецька Л. Кіномистецтво. К.: Логос, 2011.
2. Брюховецька Л. Українські письменники і кіно 1920-х. *Кур'єр Кривбасу*. 2017. Квітень-травень-червень. С. 276-286.
3. Горпенко В.Г. Архітектоніка фільму. К., 2000.
4. Зубавіна І. Художнє моделювання часопростору в кінематографі. К.: Нац. Муз. Академія України ім. П.І. Чайковського, 2012.
5. Кіно і література в тоталітарних режимах. Film und Literatur in totalitären Regimen : матеріали семінару, що відбувся 1-7 грудня 1995 р. в Києві в Будинку кіно. К. : Goethe-Institut, 1996. 128 с.
6. Пуніна О. Кінофікація українського літературного дискурсу (20–30-ті роки ХХ століття) : моногр. / О. Пуніна. Донецьк : ДонНУ, 2012. 332 с.
7. Смолич Ю. Розповідь про неспокій.
8. Скуратівський В. Екранні мистецтва...К., 1997.

Лекція 7. Кінематографічний дискурс української літератури. (2 год)

Художній текст і його екранізації. Поняття «неперекладного шедевра». Проблема «третього мови». Екранізація, адаптація, «фільм за мотивами».

Практика дослідження екранізації. Шекспірівські екранізації. Екранна драматургія як синтез засобів театральної драматургії, літератури і кіно. «Принцип кінематографізму» в літературі. Монтаж як категорія мистецтва. Образ письменника в кінематографі.

Українське кіно: 20-і роки, кінофабрика в Одесі; радянський період; українське поетичне кіно (С. Параджанов, В. Денисенко, Ю. Ілленко, І. Миколайчук); період стагнації, відомі картини початку ХХІ ст. Мовознавець Юрій Шевчук про українське кіно.

Суміжні жанри літератури і кіно: кінодраматургія, кіноповість, сценарій. Відомі кіносценаристи-письменники: І. Бабель, В. Маяковський, Ю. Тинянов, С. Васильченко, А. Головка, М. Бажан, В. Поліщук, Ю. Яновський, М. Семенко, М. Йогансен та ін.

Кіносценарій як літературний твір, ознаки епічних, ліричних і драматичних жанрів. Різновиди кіносценаріїв: агітфільм, сатирична мініатюра, психологічна драма, кіноепопея.

Основні поняття: мова кіно, кінотекст, кінонарратив, персонаж, спосіб оповіді, феноменологія, психоаналіз, семіотика, наратологія, когнітивізм, фемінізм.

Література:

1. Госейко Л. Історія українського кінематографа. Київ, 2005. 464 с.
2. Поетичне кіно : заборонена школа / Автор ідеї й упор. Л. Брюховецька. К. : АртЕк, ред. ж. "КіноТеатр", 2001. С. 57-66.
3. Скуратівський В. Екранні мистецтва...К., 1997.
4. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
5. Кінофільм «Повернення Баттерфляй» (1982), реж. Олег Фіалко.

Лекція 8. Кінематографічний код в зарубіжній літературі (2 год)

Кінематографічний код в зарубіжній літературі : сучасні напрямки дослідження кінематографічності (дисертації Л. Білоножко, Н. Доценко та ін.).

Експансія письменників у світ кінематографу, її етапи (перша половина ХХ ст. (А.Мальро, Ж.Кокто, Ж.Жіюно – адаптація романів у кіносценарії), друга половина ХХ ст. (Ж.-П.Сартр, А.Роб-Грійє, М.Дюрас – створення кінороманів), початок ХХІ ст.).

Напрямки наукової рефлексії взаємодії літератури і кінематографу наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.: критичне ставлення до візуальної масової культури; рецепція глядача; об'єктивна реальність і її двійники у кінематографічному і літературному текстах.

Поетика інтермедіальності в літературному тексті і його екранізації (на прикладі роману Дена Брауна «Код да Вінчі»).

Основні поняття: кінематографічний код, поетика інтермедіальності, екранізація.

Література:

1. Бессараб О.В. Роман Дена Брауна "Код да Вінчі" і "масова культура" (форми рецепції). *Питання літературознавства*. 2008. Вип. 76. С. 146-154.
file:///F:/PI_2008_76_20.pdf
2. Білоножко Л.В. Перекодування джазу як вияв інтермедіальності (на матеріалі романів Е.Л.Докторроу «Регтайм» і Т.Моррісон «Джаз»): дис. ... 10.01.05. К., 2016. 211 с.
3. Браун Д. Код да Вінчі / Д. Браун; [пер. з англ. А. Кам'янець]. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2010. 478 с.
4. Гура Н.П., Бойко О.К. Жанрова своєрідність циклу романів про професора Ленгдона Дена Брауна в літературному контексті доби постмодернізму
http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1100/1/Gura_Genre_%20peculiarity.pdf
5. Доценко Н.В. Проза Патріка Модіано (принципи інтермедіальності) : дис. ... 10.01.04. к., 2015. 188 с.
6. Ліхоманова Н. О. Постмодерністська рецепція міфу (на матеріалі європейського романного досвіду ХХ ст.). НАН України. Ін-т л-ри ім. Т.Г.Шевченка. К., 2001. 20 с.
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://dissertation.com.ua/contents/5263.html&num=1&strip=1&vwsr=0>
7. Овсяк О. Загадки і таємниці роману Дена Брауна «Код да Вінчі. Режим доступу: http://www.vsesvit-journal.com/index.php?option=com_content&task=view&id=433&Itemid=41.
8. Романова О.В. Кіноромани Алена Роб-Грійє: (Аспекти синтезу мистецтва). Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 244 с.
9. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.
10. Код да Вінчі, фільм (реж. Р. Говард)

Семінарські заняття

1. Філософські передумови виникнення інтермедіальності (В.Беньямін, Р. Барт)
2. Інтермедіальна поетика поетичного тексту (М. Бажан)
3. Музичний код у літературному тексті (А. Барікко)
4. Література в колі медій (М. Барбері)
5. Інтерсеміотичне перекодування роману в кінематографі (М. Барбері)
6. Театральний код у літературному тексті (С. Моем)
7. Синтетичне мистецтво (В. Врублевська, О.Фіалко)
8. Детектив: поетика інтермедіальності (Ден Браун)

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень магістрантів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	К-сть одиниць	Модулі 1-4
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	8	8
3.	Робота на семінарському занятті	10	8	80
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10
5.	Модульна контрольна робота	25	4	100
Разом				206
Розрахунок коефіцієнта 206:60=3,4				

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання Модуль 1

Тема 1. Взаємодія літератури і мистецтва (26 годин)

Завдання:

1. Прочитати і законспектувати статтю Лесі Генералюк «Шляхи формування інтермедіальних досліджень». Розкрити запитання:

Рівні взаємодії видів мистецтва.

Генезис поняття «взаємодія мистецтв».

Взаємодія мистецтв з точки зору рецептивної поетики.

2. Прочитати і законспектувати статтю Д. Наливайка «Література в системі мистецтв як галузь компаративістики». Розкрити запитання:

Взаємодія мистецтв в парадигмі компаративістики.

Термінологічні диференціації наукового апарату проблеми міжмистецької взаємодії.

Основні поняття: взаємодія мистецтв, синтез мистецтв, інтеракція, інтермедіальність.

Література:

1. Генералюк Леся. Шляхи формування інтермедіальних досліджень. *Слово і Час*. 2020. № 3 (711). С. 3–27. <https://il-journal.com/index.php/journal/article/view/972>

2.

3. Наливайко Д.С. Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. *Теорія літератури й компаративістика*. К. : Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9-37.

Тема № 2

Кінодраматургія Івана Драча (24 год)

1.Прочитати і законспектувати статтю А.Ткаченка «Кінодраматургія Івана Драча»

2. У конспекті статті зазначити:

Назви кіносценаріїв І.Драча

Особливості його кінодраматургії

Назви кінофільмів, знятих за сценаріями І.Драча

Символіка текстів для кіно.

Основні поняття: кінодраматургія, кіносценарій, кіноповість, екранізація, алегоричне кіно, кінометафора, кіносимволіка, художньо-документальне кіно.

Література:

Ткаченко А. Кінодраматургія Івана Драча <https://md-eksperiment.org/post/20211216-kinodramaturgiya-ivana-dracha>

Критерії оцінювання самостійної роботи

№ п/ п	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Визначення наукового поняття, яке досліджується	0,5 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту художніх творів. Виклад цитат у логічній послідовності.	3 бали
3.	Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони побудови художнього твору, літературні стилі.	0,5 балів
4.	Наявність власної позиції	0,5 балів
5.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (назва, план, основна частина, висновки, список використаних джерел)	0,5 балів
Разом		5 балів
К-сть балів	Оцінка	
5	представлений матеріал розкриває і обґрунтовує тему, завдання виконано в повномуобсязі	
4	представлений матеріал недостатньо обґрунтований, виконане завдання містить неточності, які не впливають на зміст виконаної роботи	
3	представлений матеріал недостатньо обґрунтований, виконане завдання містить неточності, які частково впливають на якість виконаної роботи	
2	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність виконаної роботи	
1	Допущені фактичні помилки в змісті роботи	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться за допомогою 4 контрольних робіт, що складається з тестування і розгорнутих відповідей на запитання. Максимальна оцінка 25 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

	Оцінка
Відмінно 25-23	Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок
Дуже добре 22-20	Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок
Добре 19-17	Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок
Задовільно 16-15	Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків
Достатньо 14-10	Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання
Незадовільно 9-7	Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю
Незадовільно 6-1	З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді вирахування максимальної суми балів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з 4 кредитних модулів і оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, робіт на семінарах тощо) протягом семестру (див. 6.1). Вивчення дисципліни завершується іспитом у письмовій формі (25 тестових завдань, згенерованих з допомогою платформи MOODLE).

Максимальну кількість балів 206, набрану студентом за 4 семестр, за допомогою коефіцієнта 3,4 переводимо в показник допуску до іспиту (до 60 балів). Під час іспиту студент може отримати до 40 балів.

Оцінка	Оцінка за 40-бальною шкалою	Критерії оцінювання відповіді
Відмінно	30 – 40	Відповідь студента: <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірне розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє здатність самостійно оцінювати різноманітні ситуації та робити власні висновки в разі неоднозначності характеру поставленого питання чи проблеми.
Добре	20 – 29	Студент дав досить повну та логічно обґрунтовану відповідь на Поставлене питання, але є недоліки: <ul style="list-style-type: none"> - незначні неточності при поясненні; - недостатньо розкритий предмет запитання, Основні поняття мають тезисний характер; - оформлення екзаменаційної роботи в цілому є акуратним, але містить виправлення; - окремі формулювання є нечіткими; є в наявності інформація, що не відповідає змісту екзаменаційного питання.
Задовільно	10 – 19	Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме: <ul style="list-style-type: none"> - зміст відповіді свідчить про невірне розуміння окремих аспектів поставленого питання; - відповідь елементарна, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються питання; - відповідь викладена недостатньо аргументовано, не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок.
Незадовільно	0 – 9	Студент взагалі не відповів на питання або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі змістові помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно алогічною.

Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводиться в рейтингову шкалу оцінювання.

Шкала значення оцінки

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Модуль I.

1. Поняття про інтермедіальність у сучасній науці (М. Бахтін, Д. Хігінс, Ю. Лотман, О. Ханзен-Леве, В. Вольф, І. Раєвські та ін.).
2. філософські та соціокультурні передумови виокремлення інтермедіальності (Гегель, В. Бенямін, С. Керкегор, О. Шпенглер, Р. Барт, Ю. Крістева та ін). Походження поняття «інтермедіальність».
3. Феномен інтермедіальності в контексті компаративістики.
4. Поняття про медіа і медіальність у сучасній гуманітаристиці (теорія розширення медіа М. Маклюєна.
5. Інтертекстуальність і інтермедіальність: від креолізованих текстів до медіума як художньої форми (О. Ханзен-Леве, А.Геймей).
6. Трансмедіальність (Л. Елестрьом).
7. «Текст у тексті» в контексті теорії і практики інтермедіальності (Ж. Дерріда, Ю. Лотман, В. Топоров, П. Тороп,).
8. Роль інтермедіальності у творенні авторської картини світу та рецепції читача.
9. Поняття про універсальні закони мови мистецтва.
10. Класифікація видів мистецтва: Аристотель, Лессінг, Гердер.

11. Іван Франко про порівняльне вивчення літератури з іншими видами мистецтва: музика і малярство.
12. Морфологічна класифікація мистецтв М. Кагана.
13. Взаємодія мистецтв у сучасній літературі. Комбінаторна література.
14. Поняття «живописність» у літературі.
15. Екфразис як особливий тип тексту. Поетика екфразису.
16. Література і музика. Синтез музики і слова. Поняття «музичність у літературі».
17. Типи і форми інтермедіальних зв'язків літератури і музики.
18. Література і театр. Театральність і література. «Мова театру»: сцена, маска, гра, жест, міміка, актор. Сценічна образність і текстова символіка. «Театральність» і «театралізація».
19. Роман про театральне життя: С. Моем, М. Булгаков, Т. Зарівна. Проблема дії в епосі і драмі. Подія і точка зору в романі і драмі.

Модуль II

Виникнення кінематографу: відкриття братів Люм'єр.

1. Можливості звукового кіно. Монтаж.
2. Суміжні жанри літератури і кіно: кінодраматургія, кіноповість, сценарій.
3. Відомі кіносценаристи-письменники: І. Бабель, В. Маяковський, Ю. Тинянов, С. Васильченко, А. Головкин, М. Бажан, В. Поліщук, Ю. Яновський, М. Семенов, М. Йогансен та ін.
4. Кіносценарій як літературний твір.
5. Різновиди кіносценаріїв: агітфільм, сатирична мініатюра, психологічна драма, кінопопея.
6. Феномен візуального: від древніх витоків до початку ХХІ століття (За К. Сальніковою).
7. Символіка міського простору.
8. Міський текст як надтекстове утворення.
9. Структура і художні функції міського тексту в романі і кінофільмі.
10. Принципи взаємодії міського тексту з літературними, образотворчими та іншими претекстами.
11. Архітектурний код в літературі.
12. Література і кінематограф. «Мова кіно». Кіноповідь.
13. Кіно як вид мистецтва і знакова система.
14. Теорії кіно, його структура, специфіка виникнення і сприйняття кінотексту.
15. Творчість класиків кіно, поетика кіножанрів. Кінематографічні прийоми.
16. Універсальні закони класичного мистецтва і їх розвиток в кінематографі.
17. Проблеми поетики і специфіки мов кіно і літератури, їх взаємодії, подібності та відмінності: синхронічний і діахронічний аспекти.
18. Літературні прийоми у творчому арсеналі кінематографіста. Проблема сукупності засобів виразності кіно і літератури (опис), проблема наративу, взаємодія автора і читача через текст (складна система персонажів, оповідачів і способів розповіді, проблема мотивної поетики та інтертекст (сюжетостворення).
19. Поняття про кінематографічну феноменологію: ставлення глядача до кінофільму і кінотеатру, поведінка, враження особисті і колективні смаки й уподобання.
20. Естетика екранізації. Принципи кінематографізму в літературі.
21. Психоаналіз у кінематографі: 1) сприйняття психоаналізу як переліку знаків, присутніх у фільмі; 2) тлумачення фільму як «речі в собі»; 3) фільм як текст.
22. Семіотичний підхід до кінематографа (Р. Барт, Ю. Лотман).
23. Нова парадигма кінематографа у 80-90-і роки під впливом герменевтики, глобалізації та нових практик текстуального аналізу.

24. Теоретичні моделі для аналізу кінотекстів: наратологія, когнітивізм, фемінізм тощо.
25. Художній текст і його екранізації. Поняття «неперекладного шедевра». Проблема «третього мови». Екранізація, адаптація, «фільм за мотивами».
26. Практика дослідження екранізації.
27. Екранна драматургія як синтез засобів театральної драматургії, літератури і кіно. «Принцип кінематографізм» в літературі.
28. Монтаж як категорія мистецтва.
29. Образ письменника в кінематографі.

VII. Навчально-методична карта дисципліни

«Інтермедіальний вимір сучасної української та зарубіжної літератури»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год., самостійна робота – 50 год., МК – 8 год, іспит.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I					Змістовий модуль II					
Назва модуля	Теоретичний дискурс інтермедіальності					Література і кінематограф					
К-сть балів за модуль	103 бали					103 бали					
Лекції	1	2		3	4	5	6		7		
Дати											
Теми лекцій	ВСТУП. Поняття про інтермедіальність. Генеза терміна. Етапи вивчення інтермедіальності 1 б	Типологія інтермедіальних зв'язків. Література і архітектура (скульптура). 1 б	Художній образ: специфіка вербального і візуального. Література і живопис 1 б	Література і музика. Література і синтетичні мистецтва. 1 б	Докінематографічні засоби виразності. Візуальність. Тілесність. Простір. 1 б	Література і кінематограф як різні знакові системи Кінематографічні засоби виразності. 1 б	Кінематографічний дискурс української літератури. 1 б	Кінематографічний код в зарубіжній літературі 1 б			
Теми семінарських занять	Філософські передумови виникнення інтермедіальності (В.Беньямін, Р. Барт) 1 + 10 б.	Інтермедіальна поетика поетичного тексту (М. Бажан) 1 + 10 б.	Музичний код у літературному тексті (А. Барікко) 1 + 10 б.	Література в колі медій (М. Барбері) 1 + 10 б.	Інтерсеміотичне перекодування роману в кінематографі (М. Барбері) 1 + 10 б.	Театральний код у літературному тексті (С. Моем) 1 + 10 б.	Синтетичне мистецтво (В. Врублевська, О.Фіалко) 1 + 10 б.	Детектив: поетика інтермедіальності (Ден Браун) 1 + 10 б.			
Оцін. семін.	4семінари x 10					4 семінари x 10					
Самостійна робота	Тема 1 (5 балів)					Тема 2 (5 балів)					
Мод. контр. робота	25 б.		25 б.		25 б.			25 б.			
Заг. кількість балів 206, коефіцієнт 3,4											
Підсумковий контроль	Іспит										

8. Рекомендовані джерела

Основні:

Художні твори

Бажан М. Будівлі.

Вінграновський М. Сикстинська мадонна

Врублевська В. Соломія Крушельницька

Драч І. Над малюнками Вестерфельда. 1651

Рильський М. Афродіта Мілоська, Сикстинська мадонна, Статуя Сатурна в Літньому саду

Барбері М. Елегантна Їжачижа.

Барікко А. Новеченто.

Браун Д. Код да Вінчі.

Моем С. Театр.

Підручники

1. Екфразис. Вербальні образи мистецтва: монографія / за ред. Т. Бовсунівської; пер. з англ. І. Малішевської, з польськ. та рос. Д. Литовченка. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 237 с.

2. Просалова В. А. Інтермедіальні аспекти новітньої української літератури. Монографія / Віра Андріївна Просалова. Донецьк : ДонНУ, 2014. 154 с.

http://www.ruthenia.info/txt/pavlo/litt/pros_int.pdf

3. Фесенко В.І. Література і живопис: інтермедіальний дискурс: навч. посібник / ред. кол. Н.О. Висоцька та ін. К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. 398 с.

4. Шаповал М. Інтертекстуальність: історія, теорія, поетика : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2013. 167 с.

Додаткова:

1. Бітківська Г.В. Сучасний літературний журнал: інтермедіальний дискурс. К., 2019. 468 с.

2. Бровко О. Сучасні версії українського роману в новелах: інтермедіальний вимір. *Літературний процес: методологія, імена, тенденції*. 2013. № 2. С. 36-38.

3. Вайшшайн У. Взаємовисвітлення літератури та музики: сфера компаративістики? *Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи. Антологія*. К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2009. С. 391–410.

4. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва / Леся Генералюк. К. : Наук. думка, 2008. 544 с.

5. Доценко Н.В. Проза Патріка Модіано (принципи інтермедіальності) : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.04 . Київ, 2015. 188 арк.

6. Дубініна О. Екранізація літературного твору: семіотичний аспект. *Іноземна філологія*. 2014. Вип. 126, ч. 1. С. 89-97.

7. Іванишин П. Теорія інтертекстуальності: спроба розрізнення. *Філологічні семінари: Парадигма сучасного літературознавства: світовий контекст*. Вип. 16. 2013. С. 46–53. file:///F:/Fils_2013_16_9.pdf

8. Ігнатенко М. Інтерсеміотика / Микола Ігнатенко, Анатолій Волков. *Лексикон заг. та порівняльного літературознавства*. Чернівці : Зол. литаври, 2001. С. 229–233.

9. Інтермедіальність: теорія і практика. *Філологічні семінари*. 2016. Вип. 19: Інтермедіальність: теорія і практика. 126 с.

10. Мацяк О. М. Синтез мистецтв у прозі Ольги Кобилянської: проблема самототожності письменниці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література». Львів, 2006. 21 с.
11. Мочернюк Н. Взаємодія літератури й мистецтва. Теоретичний досвід українського та польського літературознавства. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2013. С. 76-80.
12. Наливайко Д. Література в системі мистецтв як галузь. *Теорія літератури й компаративістика*. К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 9–37.
13. Наливайко Д.С. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI-XVIII ст. – К.: Основи, 1998.
14. Панасюк В.Ю. Специфіка взаємодії художнього та нехудожнього в системі театральних комунікацій : автореф. дис. ... д-ра мистецтвозн-ва : 26.00.01. Київ, 2015. 41 с.
15. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. *Філологічні семінари*. 2013. Вип. 16 : Парадигма сучасного літературознавства : світовий контекст. С. 46-53.
16. Рисак О. «Найперше – музика у слові»: проблеми синтезу мистецтв в українській літературі кінця XIX – початку XX ст. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 1999. 402 с. 1
17. Свято Р. Художники та їхнє мистецтво у світовому кіно : можливі форми взаємодії. *Кіно - Театр*. 2010. № 5 (91). С. 19-23.
18. Циховська Е. Теоретичні дилеми поняття інтермедіальності. *Слово і час*. 2014. № 11 (647). С. 49-59.
19. Chmielecki Konrad. Estetyczne teorie intermedialności czy „estetyka intermedialności”? Próba określenia ram teoretycznych refleksji na temat intermedialności *Przegląd Kulturoznawczy* 2006 №1, S. 118 – 133.
20. Chmielecki Konrad. Estetyka intermedialności . Kraków : Wydawnictwo Rabid , 2008. 276 s. http://www.academia.edu/3838444/-Estetyka_intermedialno%C5%9Bci_2008
21. Intersemiotyczność. Literatura wobec innych sztuk (i odwrotnie). *Studia*. Red. Stanisław Balbus, Andrzej Hejmej, Jakub Niedźwiedz. Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych «Universitas», 2004. 447 s.
22. Kluszczyński Ryszard W. Estetyka sztuki nowych mediów <http://www.medialarts.pl/download/skrypty/Estetyka-sztuki-nowych-mediow.pdf>
23. Kluszczyński Ryszard W. Medializacja sztuki i przestrzeń publiczna. Rozważania wokół twórczości Dominika Lejmana <http://www.atlassztuki.pl/pdf/lejman1.pdf>
24. Paech J. Intermedialität: Mediales Differenzial und transformative Figuretionen. *Intermedialität: Theorie und Praxis eines interdisziplinären Forschungsgebiets*. Berlin, 1998.
25. Rajewsky Irina O. Intermediality, Intertextuality, and Remediation: A Literary Perspective on Intermediality *Intermedialités/Intermedialities* 6 (2005), 43-64
26. Wolf Werner. Intermedialität als neues Paradigma der Literaturwissenschaft?: Plädoyer für eine literaturzentrierte Erforschung von Grenzüberschreitungen zwischen Wortkunst und anderen Medien am Beispiel von Virginia Woolfs "The String Quartet". *AAA: Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik*. Vol. 21, No. 1 (1996), pp. 85-116. <https://www.jstor.org/stable/43025491>
27. Wolf W. Intermediality Revisited: Reflections on Word and Music Relations in the Context of a General Typology of Intermediality. *Word and Music Studies*, Vol.4: Essays in Honor of Steven Paul Scher and on Cultural Identity and the Musical Stage. Amsterdam. N. Y.: Rodopi, 2002. P. 13-34.
28. Zemanek Evi. Intermedialität – Interart Studies. *Komparatistik*, hg. v. Evi Zemanek u. Alexander Nebrig (Studienbuch Akademie Verlag), Berlin 2012. P. 159–174. www.academia.edu/.../Komparatistik_hg._v._Evi_Zemanek.

Інтермедіальність – література серед інших мистецтв

<https://www.facebook.com/kinokolo.ua/>

Довженко-Центр : Dovzhenko Centre